

Directie Nieuw-Guinea
Afkondiging van staat
van oorlog voor Zuid-
Molukken

V.i. Kab.

GEHEIM

NA 9066

10-1-15

Heer Minister,

Met ingang van 5 Januari 1955 is in Indonesië de staat van oorlog afgekondigd voor enkele eilanden en eilanden-groepen in de Zuid-Molukken, met name voor Ceram, Boane, Kelang, Manipa, Haroekoe, Sapa-roea, Noesalaoet, de Kei-eilanden, de Aroe-eilanden en de Watoebela-eilanden.

Zou dit nog begrijpelijk zijn voor Ceram en de eigenlijke Ambonese eilanden (waar reeds de staat van beleg bestond) in verband met de activiteiten van de RMS in de afgelopen weken, minder duidelijk is waarom de staat van oorlog mede is afgekondigd voor de Aroe-eil., de Kei-eil. en de Watoebela-eilanden. Geen der regelmatige intercepties duiden op enige activiteiten van de R.M.S. op laatstbedeelde eilanden-groepen. Nadat aanvankelijk het plaatselijk commando te Ambon de RMS-acties belangrijk ad opgeblazen, zijn deze, na een bezoek van de Minister van Oorlog aan Ambon, door Djakarta geminimaliseerd. Geheel onverwacht kwam hierna de afkondiging van de staat van oorlog.

Een blik op bijgevoegd kaartje doet zien, dat de drie laatstgenoemde eilanden-groepen potentiële uitvalbases vormen voor infiltratie-acties, gericht op Nederlands Nieuw-Guinea. De mogelijkheid mag derhalve niet worden uitgesloten, dat Indonesië, onder het mom van Nederlandse steun vanuit Nieuw-Guinea aan RMS-acties, infiltraties op grotere schaal gaat voorbereiden als tegenacties.

De toestand moet te bedenkelijker worden geacht, wanneer men in aanmerking neemt, dat door de afkondiging van de staat van oorlog het gezag in militaire handen wordt gelegd, in dit geval van de zo eigen-gereide kolonel WAROUW te Makassar, commandant van het militaire territorium VII, en van de lt.-kolonel SUKOWATI te Ambon, commandant van R.I. 25, die de laatste twee gewapende infiltraties heeft voorbereid.

Aangezien de hierbedoelde eilanden een grensgebied voor Nederlands Nieuw-Guinea vormen, zou er alle aanleiding bestaan de Indonesische Regering terzake om inlichtingen te vragen, ware het niet dat bij voorbaat vaststaat, dat een zodanig verzoek geen enkel effect zal sorteren.

De vraag is dan ook gerezen of het niet wenselijk moet worden geacht de Australische Regering terzake te interesseren en te verzoeken deze stap te ondernemen, waar de meergenoemde eilanden toch ook een grensgebied voor Australië vormen. Voor de Australische Regering zou mogelijk gewicht in de schaal kunnen leggen, dat door de afkondiging van de staat van oorlog in dat grensgebied en de overgang van het burgerlijk gezag aldaar in militaire handen, dit ge-

- zag -

OPGEBORGEN IN
DOSSIER 107

+/ Het

+) Het heeft de aandacht getrokken, dat de organisaties, welke zich met de "herovering van West-Irian" bezighouden, nogal communistisch getint zijn. Kabinet verzamelt hierover materiaal, vzw. aanwezig.

Kab.

(gep) R.

10/1

zag in feite is gekomen in communistiche handen +). De kolonel WAROUW is immers steeds verwacht geweest van communistische sympathieën en om die reden indertijd door de legerleiding weggewerkt uit Oost-Java naar Oost-Indonesië, terwijl de huidige Indonesische Minister van Oorlog, Mr IWA KUSUMASUMANTRI, een no-toire "fellow traveller" is van het communisme.

Mogelijk vindt U.E. in het vorenstaande aanleiding deze aangelegenheid met Uw ambtgenoot van Buitenlandse Zaken op te nemen.

10 Januari 1955

Dir. N.G.

(get) Kr.

c

Hr. KRIJGER

Ik ben van oordeel, dat ik deze zaak met Min. LUNS zou kunnen opnemen, na toezending ding v. dez. nota plus de in bewerking zijnde Nota Kab. i/z Communisme in Oost-Indonesië, een en ander voor persl. gebruik ('t kaartje) Min. LUNS.

(gep) K. 16/1

194